

"לדורות" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולי השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים מפורסם באתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: חיון	שם פרטי: זיונית
-------------------	--------------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

שם משפחה איתו נולדתי: באקסי		בלועזית Bacsi
שם פרטי איתו נולדתי: זלמה	בלועזית Zalma	מין: שנת לידה: 1936
עיר לידה: שומן	בלועזית Shuman	ארץ לידה: בולגריה
שם פרטי ושם משפחה של האב: משה באקסי	שם פרטי ושם נעורים של האם: רוזה	
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: שומן	בלועזית Shuman	ארץ המגורים: בולגריה
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה) השכלה תיכונית	מקצוע לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה) מורה \ פקידה	חבר בארגון או בתנועה: (בית"ר, השומר הצעיר, בני עקיבא) "השומר הצעיר"
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: (שם העיר או האזור ושם הארץ)		
במידה והיית בגטו, ציין את שמו		
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו		
המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי:		
במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)		ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור
במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין ממת' עד מתי		שנת עליה: 1948
		במידה ועלית באניה, ציין את שמה אוניית "פרי – בולגריה"

אנא ספרי/ על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: הבית בו גדלת, בית הספר, חברי ילדותך; במה עסקו הורייך, המשפחה המורחבת, חגים ומאכלים)

נא לכתוב בגוף ראשון

נולדתי בשומן בשנת 1936 ולאחר ארבע שנים נודה אחותי בוורנה שבבולגריה, אימא שלי הייתה עקרת בית, אבל היא אהבה לתפור ולרקום, והיא ידעה לדבר הרבה שפות, היא לא למדה בבית ספר יהודי היא למדה בבית ספר של נזירות היא ידעה לדבר צרפתית, יוונית, ספרדית, בולגרית, ועברית. וגם אבא שלי היה כמוה הוא יכול היה להיות מנהל בנק כי הוא היה מאוד אינטליגנט.

נא ספרי/ על קורותיך בזמן המלחמה

(גירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים במחתרת, השתתפות בבריחה או בהתנגדות, האנשים שהיו בסביבתך בגטו או במסתור, במי נעזרת או אולי למי עזרת):

שפרצה המלחמה בשנת 1939, היה מלך ששלט בבולגריה שקראו לו בוריס והוא היה חבר של היטלר יימח שמו והוא אמר להיטלר להשאיר את היהודים בבולגריה ולא לקחת אותם לפולין כי הם עם חרוץ והם יהיו בעוצר מלא והם יעבדו בתוך בולגריה. אבא עשה גשרים וכבישים במחנות העבודה וכשגמר עם אירופה החזירו את היהודים חזרה לעוצר בתוך בולגריה. שבאו הנאצים סגרו את הבית ספר היהודי, וסגרו גם את המשחטה של הבשר וסבא שלי לא אכל יותר בשר ורק הוא היה אוכל ירקות ופירות. בזמן המלחמה היה עוני ובדידות אין כסף ובגדים, היינו בעוצר מלא בשומן היו באים בלילה זאבים, ומחוץ לבתים שלנו היו שומרים עם רובים. אני הייתי ילדה מאוד יפה ובגיל ארבע וחצי הייתה תחרות מלכת היופי של הילדים ואני נבחרתי במקום הראשון. אני ממשפחה מסורתית ואבא שלי עבד בבית כנסת בוורנה, והייתה אונייה שקראו לה סלבדור, היו עליה אח ואחות של אימא שלי והאונייה טבעה ואח של אימא שלי טבע, והאחות ניצלה. כשהיינו בעוצר רק כשהייתה צפירה היינו יכולים לצאת החוצה ואימא שלי הייתה מבקשת מהחייל ללכת איתי לקנות לחם לבית, וקניתי לחם צהוב כנראה היה עשוי מתירס. גרנו רחוב של יהודים, קראו לו רחוב רקובסקי, 99 אחוז ממנו היו יהודים ראינו את המשפחה שלנו הולכת ברגל וגם אנחנו הלכנו ברגל ביחד עם כל היהודים עד תחנת הרכבת שהייתה אחת התחנות רכבת הגדולות בבולגריה, ומשם לקחו אותנו ששומרים עלינו חיילים עם רובים שבקצה שלהם יש סכינים, וברגע שהגענו לרכבות, עברו מעלינו מטוסי קרב של בעלות הברית, ואז כל החיילים הנאצים ברחו ואנחנו רצנו הביתה ובזכות המשפטים האחרונים שאמרת, נשארנו בחיים. היה לנו שכן צייד, והוא לא היה יהודי אבל הוא תמיד היה אומר לחיילים שלא ישברו לנו את החלונות בבית ולא יציקו לנו אבל ליהודים האחרים כן הציקו, ושנגמרה המלחמה שאלו אותנו מי הציק לכם ואנחנו הגנו על אותו צייד ששמר עלינו מפני הנאצים.

אנא ספרי/ על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

(השחרור וחזרתך הביתה, חיך אחרי המלחמה, העפלה/ עליה):

אחרי המלחמה הייתה לנו שדרה יפיפיה ובשדרה הזאת תלו את הנאצים שהציקו ליהודים, ואבא שלי שמח שתלו את אחד הנאצים שהשפילו אותו ונתנו לו סטירה. איך שקמה מדינת ישראל עלינו ארצה, הביאו לנו אונייה שמביאים בה בשרים והכניסו 4000 איש לתוכה ועלינו כל המשפחה לארץ חוץ מהחתול שהשארנו בבולגריה. כל המשפחה באנו בתור מעפילים לא השארנו אף אחד מבני המשפחה בבולגריה.

נא ספרי/ על חיך בארץ

(תחושותיך בעת עלייתך ארצה, פעילותך הציבורית או התרבותית, המשפחה שהקמת, המסר שברצונך להעביר לדורות הבאים):

באנו לארץ למשפחה בחולון, ואז באנו לטבריה והכרתי את בעלי שהיה בחיל הים, והוא היה במדי א' ואיך שהכרנו אמרתי לו שזה בשביל חתונה, ובאמת התחתנו בתאריך ה-1954.21.5 ברבנות, ויש לנו ארבעה ילדים. בן אחד, שלוש בנות, 14 נכדים ו7 נינים. הבן הגדול שמוליק עובד בחברת חשמל, הבת הבכורה עובדת ברפואה אלטרנטיבית קוראים לה שושנה, ועוד בת איריס גרה בראשון לציון והיא אחראית באסף הרופא בטיפול נמרץ, והבת הקטנה סיגלית היא מורה לטבע ומדעים בבית ספר רעות שבטבריה. את יום העצמאות הראשון שהמדינה חגגה זה היה בקטן בטבריה לאורך כל הרחוב הראשי אפיה שהמשטרה, ואחר כך המדינה חגגה בגדול. כשהייתי במתנ"ס בגלל שהייתי מצטיינת וחרוצה, שלחו אותי פעמיים לכנסת והנשיא היה יצחק נבון, ואכלנו ביחד ארוחת בוקר ושלחו אותי לבית אריאלה ליד הר הרצל, וקיבלתי מלגת לימודים על היותי תלמידה מצטיינת ומתנדבת, על תרומה רבה שתרמתי, ולחצו לי יד ועליתי לבמה ואז הקראתי את מה שרציתי להגיד, והמלגה הייתה על שם שרלה

צביון והמורה עלתה לבמה וחיבקה אותי ונישקה אותי. אני גם כותבת וגם פעילת ציבור הלכתי למועדון אביב בטבריה, והיה יום חמישי והייתי בת 54 ואמרתי שאני יהיה בת 60 אני יבוא למועדון הזה. ובאמת באתי אחרי שסיימתי את המבחנים באתי למועדון ועשינו את העיתון "עלה" שפירושו עמותה למען הקשיש. אימא של דן שומרון טובה שומרון עשתה חוג ליד שיכון ב' ואני הייתי בחוג הזה וערבבו אותנו בין כל הקיבוצים וקראו לחוג: שילוב אזורי", ולמדנו להיות ביחד. ואני נהייתי חברה שלה ונסעתי לבקר אותה באשדות יעקב ומישהו שאל אותי למי באת, ואמרתי לו לטובה שומרון, והוא תפס את הבטן ואמר לי שבמקרה היא אשתי. אמרתי גם לשר החקלאות שאני מטבריה ויש לי הצעה, שבגלל שהתושבים מתרבים, אולי ישימו עוד דגים אחרים בכנרת ויהיה השרצות והשר אמר לי שאני גדולה מהחיים. אני ומשפחתי מאוד ציוניים, וגם אם יתנו לי בית באמריקה אני לא יעזוב את הארץ. "אני לא אחליף אף מדינה במדינת ישראל". אני בליל שבת האחרון מדליקה נרות שבת וביקשתי מבורא עולם משהו שישמח אותי, ופתאום יותר מעשר נכדיי וניניי באו לבקר אותי תראה כוחה של אמונה מה היא עושה.

ראיון: שי אביטן, טבריה, יוני 2013